

961123-3

Nietzsche rozuměl „víře“ v tradičně křesťanském, nikoliv v Ježíšově, resp. vůbec starožidovském (prorockém atd.) smyslu. Proto mohl napsat (SW 13, 23 - na konci r. 1887 nebo na začátku 1888): „Und auch der *Glaube* ist noch eine Form der Entselbstung.“ Rozumíme-li víře jako nové životní (i myšlenkové) orientaci, oponující mytické orientaci na praminulé archetypy (a to vskutku byla „Entselbstung“, neboť identifikací s archetypem se archaický člověk právě vzdával sebe), pak je život víry právě cestou k tomu, aby se člověk stával sám sebou (jímž nikdy není „původně“, tj. od počátku). Můžeme tedy říci, že byl Nietzsche ještě stále příliš pod vlivem běžné křesťanské tradice. Naproti tomu dobře rozpoznal, že Ježíši nešlo o formule, rituály, řád a hierarchii, ale že v něm jsou nepřehlédnutelné „anarchistické“ prvky a momenty („dieser heilige Anarchist“ - SW 13, s. 107 / ř. 14), které míří doprostřed samotného života („ein wirkliches Leben, ein Leben in der Wahrheit“ - dtto, s. 106, ř. 19). Odtud je zřejmé, že ve věci je shoda, ale v terminologii neshoda.

(Písek, 961123-3.)